

Фондация
„Инициатива
за
финансова
грамотност“

*“Финансовата
грамотност се е
превърнала в ключово
умение и необходимо
условие за житейска
реализация .”*

www.financialliteracy.eu

НАШАТА МИСИЯ

Фондация „Инициатива за финансова грамотност“ е неправителствена организация, регистрирана през 2012 г. и работеща в обществена полза. Фондацията е с ексклузивен фокус на дейност – подобряване финансовата и икономическа грамотност на гражданите.

Фондацията има реализирани редица проекти, насочени към повишаване на финансовите знания и умения на различни обществени групи. Особен акцент в дейността ѝ са децата и младежите. Целите си постига чрез различни подходи и инструментариум като разработване и прилагане на програми за финансово обучение, чрез реализация на инициативи, насочени към повишаване на „видимостта“ на темата за финансова грамотност в публичното пространство, чрез изследвания и анализи.

Ние вярваме, че ако човек притежава добро ниво на финансови познания и подхожда рационално, информирано и отговорно при взимането на решения, свързани с управление на личните финанси, може да осигури стабилен и обезпечен живот за себе си и своето семейство.

Вярваме също, че финансово грамотният човек е полезен не само за себе си, но и е в основата на икономическия просперитет на обществото. Когато чрез разумен подход и избор подобрява собственото си благосъстояние, той повишава и благосъстоянието на обществото. Рационалното му и информирано потребителски поведение провокира здравословната пазарна конкуренция и стимулира икономическия растеж.

Нашата мисия е да работим за подобряване на финансовата грамотност на гражданите и за повишаване нивото на защита на потребителите на финансови услуги. Чрез инструментариума на финансовото обучение ние целим да създадем възможност хората да придобиват знания и умения, необходими за вземането на рационални и изгодни за тях финансови решения, за да се радват на по-добър, по-сигурен и по-удовлетворяващ живот.

УПРАВЛЕНИЕ

Съвет на настоятелите е върховен колективен орган на фондацията. Тя се управлява оперативно от избран от Съвета на настоятелите изпълнителен директор.

Състав на Съвета на настоятелите

Калина Миланова – Председател

Нина Колчакова - член

Димо Цолов - член

Изпълнителен директор

Росица Вартоник

Към фондацията функционира Консултативен съвет, който има единствено консултативни, експертни функции.

Състав на Консултативния Съвет

Дан Вартоник

Д-р Франц Йозеф Гьоц

Посланик Йоланда Брунети

София Касидова

Калина Миланова

В своята дейност фондацията използва услугите на опитни професионалисти от различни сфери: финанси, финансовите пазари и регулации, разработването и реализирането на публични програми и инициативи за повишаване на финансовата грамотност и информираност на публиката, комуникации и връзки с обществеността, журналистика, педагогика, психология и други. Фондацията работи на проектен принцип, като за всеки проект се сформира екип, който да подпомага реализацията му.

КАКВО ПРАВИМ

Стратегии за повишаване на финансовата грамотност

- ✓ Оценка и анализ на съществуващите в страната програми и инициативи, насочени към повишаване на финансовата грамотност ;
- ✓ Преглед и анализ на международните практики и постижения при изработване на национални стратегии;
- ✓ Изследване и оценка на нуждите на гражданите и отделни целеви групи във връзка с финансовата грамотност;
- ✓ Разработване на политики за повишаване на финансовата грамотност;

Програми и инициативи за повишаване на финансовата грамотност и информираност

- ✓ Разработване на образователни програми, материали и инструменти за различни целеви групи с отчитане на предпочитаните комуникационни канали;
- ✓ Реализация на образователните програми и инициативи;
- ✓ Обучение на „обучители“

Интерактивни образователни инструменти и игри

„Образование чрез забавление (financial edutainment)“

- ✓ Финансово-образователни игри – интернет базирани, присъствени ;
- ✓ Финансово-образователни инструменти като: интерактивни речници, тестове, калкулатори, филми, видеоуроци и т.н.

Анализи

- ✓ Проучвания на международната практика и постижения в областта на финансовата грамотност;
- ✓ Оценка на приложимостта на най-добрите международни практики към българските условия;
- ✓ Ефективност на програмите за финансово обучение. Методи и инструменти за измерване на ефективността;
- ✓ Проучвания в областта на поведенческите финанси във връзка с разработване на финансово-образователни програми с оглед повишаване на ефективността им.

Защита на правата на потребителите на финансови услуги

- ✓ Анализи на българското и европейското законодателство през призмата на защитата правата на потребителите на финансови услуги;
- ✓ Идентифициране на проблемни области в сферата на защитата правата на потребителите на финансови услуги. Изготвяне на предложения за адресиране на проблемните области;
- ✓ Инициативи за повишаване на информираността по отношение правата и задълженията на потребителите на финансови услуги.

НАШИТЕ ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ

За периода от своето основаване фондацията се утвърди като водеща организация в областта на финансовата грамотност. Нейни представители участват в различни събития и формати, посветени на темата. Фондацията има активно публично присъствие. Организатор и партньор е на редица събития – кръгли маси, конференции и други. Медийните прояви и участия на представителите на фондацията също са многобройни.

ОСНОВНИ ПРОЕКТИ

I. ОБРАЗОВАТЕЛЕН ИНСТРУМЕНТАРИУМ

1. ПРОГРАМА „ЗА ПАРИТЕ И ДРУГИ ВАЖНИ НЕЩА: ПЪРВИ СЪТЪПКИ“ : ПОВИШАВАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ГРАМОТНОСТ НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ИНОВАТИВНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ МЕТОДИ

- Проектът „За парите и други важни неща“ се реализира се от фондация „Инициатива за финансова грамотност“ с подкрепата на NN България.
- В рамките му е разработено единствено по рода си ръководство, съдържащо 25 активни игри по 10 теми.
- Учителите, желаещи да ползват ръководството, имат възможност да преминават през обучение по програма, одобрена от МОН.

Наред с полагането на основите на устойчиви знания и умения в областта на финансовата грамотност, чрез работилниците се адресират и други ключови образователни компетентности – математическа, езикова, социална. – както и т.нар. „меки умения“. Всичко това „стига“ до децата по техния начин – чрез игри, състезания, театър и с много усмивки. Вярваме, че този комплексен подход е особено ефективен и работилниците ще намерят широко приложение не само по различни учебни предмети в началните училища, но и в други разнообразни форми на обучение и активности.

Тематично са обхванати следните области – професии и предприемачество, финансово планиране, бюджетиране, спестяване, кредитиране, инвестиране, разумно потребление и пазаруване, базови познания за данъчно облагане, социално осигуряване, застраховане, животозастраховане и пенсионно осигуряване. Но освен тези чисто финансови теми, се разглеждат и въпросите за грижата за околния свят, човешките взаимоотношения, подкрепата и съпричастността към другите. Всички те са представени адекватно и атрактивно за възрастовата група. Темите са подредени по начин, който предлага ясна логическа последователност при въвеждането на новите знания. Успешното управление на личните финанси има две страни, като символа на парите – монетата. От едната страна е уменията да се генерира доход чрез развитие на професионални и лични компетентности, а от друга – този доход да се управлява рационално и разумно с оглед на индивидуалните цели. Именно този път следват работилниците: от откриване на индивидуалните заложби, професионално ориентиране и предприемачество към управлението личните финанси.

Ръководството се състои от десет работилници, като девет от тях представляват логически обвързана серия от активни игри по конкретната тема, а десетата е урок-спектакъл. Общият

брой на игрите е над 25, като всяка от тях може да се използва в съвкупност с останалите игри по темата или самостоятелно. Игрите са разработени като детайлни сценарии. Насоките за преподавателя, както и основните послания и учебно съдържание са инкорпорирани в плана за провеждане на активността и следват логически развитието ѝ, като по този начин се цели улесняване на преподавателя. В работилниците са дадени всички необходими указания и материали за провеждането им. В урока-спектакъл е представен детайлен театрален сценарий с подробни указания, съдържащи и информационна част.

Програмата намира широко приложение в началните училища, а активностите да се използват в часовете по редица предмети, поради холистичния ни подход и адресирането на съществените компетентности, наред с финансовата грамотност. Така освен по предмет „Технологии и предприемачество“, работилниците и уроците-театър могат да се използват в часовете по математика, развитие на речта, „Човекът и обществото“, изобразително изкуство, Час на класа, дори физическо възпитание. Могат да намерят широко приложение във различни видове извънкласни форми на обучение и занимания, както и при провеждането на лагери и изнесени (зелени, бели) училища.

Използваните подходи за поднасяне на учебното съдържание – активни игри и театър, чрез метода „урок-спектакъл“ – дават възможност за широко приложение извън училищната среда, например в общностни центрове, библиотеки, читалища и други.

2. ПРОГРАМА „ЗА ПАРИТЕ И ДРУГИ ВАЖНИ НЕЩА“ - 25 ФИНАНСОВИ РАБОТИЛНИЦИ ПО 10 ТЕМИ ЗА ТИЙНЕЙДЖЪРИ

- Проектът „За парите и други важни неща“ се реализира се от фондация „Инициатива за финансова грамотност“ с подкрепата на NN България.
- В рамките му е разработено единствено по рода си ръководство, съдържащо 25 финансови работилници по 10 теми.
- Учителите, желаещи да ползват ръководството, имат възможност да преминават през обучение по програма, одобрена от МОН.

В рамките му е разработено единствено по рода си ръководство, съдържащо 25 финансови работилници по 10 теми. Те обхващат най-важните аспекти от управлението на личните финанси – бюджет, ползване на заемни средства, инвестиции, управление на рискове, пенсионно осигуряване. През призмата на личните финанси са представени темите за образованието, за първата работа, за пътуване в чужбина. А една е посветена на вълнуващите всеки млад човек въпроси за любовта и приятелството. По всяка от 10-те теми са разработени кратък информационен материал, речник на термините и по 2 или 3 работилници. Работилниците представляват сценарии с информация и указания за провеждане на активни занимания. Към всяка работилница са приложени помощни материали, които лесно могат да се копират и използват. Ръководството е предназначено за учители и фасилитатори, работещи с ученици от горен гимназиален етап – 9- 12 клас.

Програмата подпомага развитието у младежите на особено значими за 21 век умения – критично мислене, умения за работа в екип, презентационни умения, умения за търсене и анализ на информация, дигитални умения, комуникативност и креативност. Тя е изцяло съобразена със спецификата на българското училище, а ръководството предлага подробна информация, указания и сценарии за провеждане на активните занимания.

3. ПРОГРАМА „ТВОЯТ ЖИВОТ, ТВОИТЕ ФИНАНСИ“ - ИНОВАТИВНИ ПОДХОДИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В СФЕРАТА НА ФИНАНСОВОТО И ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

- Програмата е насочена към ученици в прогимназиална и гимназиална степен на образование.
- По програмата има учебно ръководство за преподавателите и учебник за учениците
- Учителите, желаещи да ползват ръководството, имат възможност да преминат през обучение по програма, одобрена от МОН.

Програмата представя иновативни подходи за изграждане на ключови компетентности у учениците – финансова грамотност, предприемчивост и инициативност. Наред с това прилагането ѝ подпомага развитието на значими за 21 век умения – критично мислене, умения за работа в екип, презентационни умения, дигитални умения, комуникативност и креативност. Особено предимство на програмата е, че наред с останалото включва модул за повишаване на финансовата грамотност и уменията за управление личните финанси. Така те ще могат да бъдат по-подготвени при преподаване на материята на своите ученици. Обучението подпомага педагозите и в следните насоки:; запознаване с предложените иновативни подходи, материали и инструментариум; развиване на умения за използването им. Програмата е практически ориентирана и е базирана на педагогическите подходи „Учене чрез опит и преживяване“ и „Учене чрез игра“. Програма е съобразена с нивото и тематичния обхват на прогимназиален курс на обучение по „Технологии и предприемачество“ и го надгражда. В нея са представени са ключови аспекти на управлението на личните финанси като целеопределяне, финансов план и бюджет, заемни средства, банки и основни банкови продукти.

4. РЕСУРСЕН САЙТ ЗА ИНОВАТИВНА ФИНАНСОВА ГРАМОТНОСТ WWW.FINANSIZADeca.BG

Ресурсният сайт www.finansizadeca.bg е разработен от фондация „Инициатива за финансова грамотност“ с подкрепата на NN България. Беше публично представен на 17 март 2019 г.

Основната цел на сайта е да предостави безплатен достъп до ръководствата на двете програми за иновативна финансова грамотност „За парите и други важни неща: Първи стъпки“ „За парите и други важни неща: Тийн“. Програмите са оценени като изключително ефективни и едно от най-добрите иновативни практики в страната. Приложението им в реална учебна среда наред със специфичните финансови знания, създава предпоставки за формиране на умения на 21-век - креативност, критично мислене, способност за идентифициране на проблеми, анализиране на ситуации, формулиране и предлагане на решения, презентационни умения, умения за работа в екип, ефективна комуникация и коопериране, способност за себепредставяне и себеизразяване, презентационни умения. В сайта има полезна информация за широката публика.

Целта е чрез www.finansizadeca.bg да споделим постигнатото с още повече хора – педагози, родители, професионалисти - да го превърнем в място на общност на иноватори в образованието, място за споделяне на добри практики и източник на полезна информация.

5. „ВЪРТЕЛЕЖКА НА ПАРИТЕ“: ИНОВАТИВЕН МЕТОД ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ФИНАНСОВА ГРАМОТНОСТ ЧРЕЗ ТЕАТЪР

Урокът-спектакъл е изключително ефективен и атрактивен инструмент за въздействие, ангажиране и обучение. За първи път се апробира в областта на финансовата грамотност от ИФГ, а резултатите са повече от впечатляващи!

Чрез него учениците от наблюдатели и слушатели се превръщат в активни участници-създатели и така по-лесно да възприемат знанията, свързани с основните понятия в областта на финансите. Урокът-спектакъл „Въртележка на парите“ е представян с огромен успех на театрална сцена над 10 пъти в различни градове в страната. Но уроците – малки театрални постановки – са използвани широко и в класните стаи.

Разработено е ръководство за провеждането на 4 урока-спектакъл, сюжетно и тематично свързани помежду си. Те представляват уроци по финансова грамотност, следват и обогатяват тематичното съдържание на финансовите работилници „За парите и други важни неща: Първи стъпки“. Театралният спектакъл е подходящ за деца във възрастова граница 5 – 13 години. Добър вариант е също спектакълът да се изиграе от по-големи деца пред публика от по-малки.

Съдържанието на всеки урок-сценарий е във формата на текст, който учителят може да прочете, след което да зададе въпроси върху него с цел анализ. Тъй като тези текстове са във вид на сценарий, препоръчва се всяка учебна единица да се разиграе от учениците. Всички текстове могат да се „сглобят“ като урок-обобщение и да се направи спектакъл, тоест да се изиграе пиесата „Въртележка на парите“. Към сценариите са разработени и 2 песни, които, освен че са забавни са и чудесен инструмент за затвърждаване на знанията.

Поставянето на пиесата може и трябва да се използва като възможност децата да развият уменията за работа в екип, креативността си и творческия си потенциал. Всички деца могат да бъдат включени в реализирането на спектакъла като актьори, като помощник-режисьори, сценографи. Могат да помогнат за направата на сцената, за избирането на подходящ декор и предмети, необходими за реализирането на спектакъла – чанти, играчки, учебници, да се погрижат за дрехите на актьорите, а „музикантите“ в класа – за музикалното оформление.

При създаването на учебното помагало „Въртележка на парите“ съзнателно не е предвидено използването на електронни средства. Това позволява обучението да се проведе в училища с малък бюджет, библиотеки и читалища и по време на различни форми на извънкласни занимания : зелено/бяло училище, екскурзии и преходи в планината; летни и зимни лагери и т.н.

6. ПРОЕКТ "ФИНАНSOVA ГРАМОТНОСТ В ОБЩЕСТВЕНИТЕ БИБЛИОТЕКИ"

ИФГ е експертен партньор на фондация „Глобални библиотеки - България“ в международния проект „Финансова грамотност в обществените библиотеки“, финансиран по Програма Еразъм+ на Европейската Комисия. Проектът е с продължителност две и половина години ще се изпълнява едновременно в България, Полша, Словения и Румъния. В рамките на проекта се разработва програма по финансова грамотност за възрастни, която може да бъде реализирана във всяка заинтересована библиотека от обучени и сертифицирани за целта библиотечни служители. Чрез образователния инструментариум се адресира сериозния проблем с ниската финансова грамотност на редица социални групи. Проектът е с продължителност 2018 - 2021 г.

7. „НАЦИОНАЛНА ФИНАНСИАДА“ - ДИГИТАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНИЦИАТИВА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ГРАМОТНОСТ НА МЛАДИТЕ ХОРА В БЪЛГАРИЯ В ПАРТНЬОРСТВО С БАНКА ДСК

„Национална финансиада“ е състезание за деца и родители по финансова грамотност на Банка ДСК, което се провежда в дигитална среда и присъствено. В първи кръг участниците – двойка дете и родител – трябва да отговорят на серия въпроси от областта на управлението на личните финанси. Класиралите се участници се състезават на специално събитие. Фондация „Инициатива за финансова грамотност“ е експертен партньор на инициативата и разработи сериите въпроси за всички издания на състезанието.

8. ТЕСТ „АЗ И ПАРИТЕ“ : ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ОЦЕНКА НА ЛИЧНАТА ФИНАНSOVA ГРАМОТНОСТ И ОБУЧЕНИЕ

Тестът се състои от 20 въпроса от различни сфери на личните финанси: бюджет, кредити, спестявания и инвестиции, управление на риска. Разработен е така, че да диагностицира не само обективните знания, за които получавате оценка от слаб 2 до отличен 6, но и степента, в която се прилагат на практика, т.е. има оценка за „Знания“ и за „Поведение“.

В теста са включени въпроси, които дават възможност да се направи сравнение между вашите резултати и резултатите от национално представително изследване на финансовата грамотност в България (Световна банка, 2010).

Тестът е достъпен на сайта на ИФГ www.financialliteracy.eu и на сайта www.finansovogramoten.bg

9. ВИДЕОПОРЕДИЦА ЗА НАЧИНАЕЩИ ИНВЕСТИТОРИ „МИНУТКА!ФИНАНСИ“

Проектът „Минутка!Финанси“ препрочита сферата на личните финанси по един атрактивен и ангажиращ начин – чрез поредица от кратки видеофилми, посветени на основни аспекти от областта на инвестициите. Изработени са 15 видеа за инвестирането в акции, облигации и взаимни фондове. Поредицата е достъпна чрез youtube.

Проектът „Минутка!Финанси“ е реализиран от фондация „Инициатива за финансова грамотност“ и сайта www.spesti.li.

10. ПОРЕДИЦА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ВИДЕА „ЗА ПАРИТЕ В 30 СЕКУНДИ“

Те представляват синтезирана информация по 4 съществени за управлението на личните финанси теми. Темите на видеата: „Бюджет 10-30-60“, „Плати първо на себе си“, „3 посоки за твоите спестявания“, „3 защитни линии за твоите финанси“. Поредицата е достъпна чрез youtube.

11. РЕСУРСНА ИНТЕРНЕТ ПЛАТФОРМА WWW.FINANSOVOGRAMOTEN.BG

Интернет платформата осигурява лесен достъп до съществуващите ресурси в областта на финансовата грамотност чрез систематизацията им в база данни. Предоставено е кратко описание на всеки ресурс и адрес за връзка към него.

За улеснение на потребителите информацията за ресурсите е систематизирана и дава възможност за търсене по определени критерии: вид на ресурса; от кого се реализира/предлага, към каква целева група е насочен, има ли ограничения за достъп до ресурса. Целта е всеки потребител може да открие подходящите за него ресурси, които да му помогнат да повиши финансовите си познания.

Ресурсната интернет платформа е ефективен канал за анонсиране на нови инициативи, както и за идентифициране на потенциални заинтересовани лица и институции.

II. СТРАТЕГИИ И АНАЛИЗИ

12. СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО В МЕЖДУВЕДОМСТВЕНА РАБОТНА ГРУПА ПО ФИНАНСОВА ГРАМОТНОСТ КЪМ МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Междуведомствената работна група е сформирана през февруари 2019 г. във връзка със старта на Проект за техническа помощ на ОИСР за финансова грамотност с финансовата подкрепа на Министерството на финансите на Холандия. ИФГ е една от двете фондации в страната, които са

част от работната група. ИФГ активно се включи в дейностите и събитията, реализирани по проекта. е участник в разработването на проекти за Национална стратегия за финансова грамотност на Република България, план за действие по стратегия и други документи.

13. АНАЛИЗ „БЯЛА КНИГА НА ФИНАНСОВАТА ГРАМОТНОСТ В БЪЛГАРИЯ“

Анализът съдържа информация за добрите практики по света и в Европейския съюз, но акцентът е поставен върху постиженията в България – описани и систематизирани са съществуващите в страната инициативи в областта на финансовата грамотност. На тази база са изведени съответните препоръки за бъдещи интервенции. Анализът очертава тенденциите и основните „бели петна“ на картата на финансовата грамотност в България. Използва се от международни институции като ОИСР, както и от междуведомствената група по финансова грамотност към Министерство на финансите.

КОНТАКТИ

Фондация „Инициатива за финансова грамотност“

Бул. „Витоша“ № 72
София 1463
Bulgaria

тел: +359 2 952 25 16
факс: +359 2 954 97 23
e-mail: office@financialliteracy.eu
wartonick_r@financialliteracy.eu

www.financialliteracy.eu